

Косарі-косарики

Василь Чухліб

Лавриків дідусь Гордій чи не найстаріший у Соколівці. Он які осокори велетенські, могутні від вулиці, по сто літ їм, здається, а то ж дідусь їх саджав. Нині він нездужає, ледве дибає по двору з костуром, проте до всякого діла береться. Тоді і тато, й мама сердяться.

— Ми й самі все поробимо, а ви хворі, немічні, грійтеся собі на сонечку, — каже тато.

— Авжеж, одпочивайте, бо ще люди подумують, що ми вас заставляємо, — додає мама.

Дідусь Гордій лише киває сивою головою, мовчки всідається на лавочці під осокором й сидить незворушно, ніби дрімає. Лаврик забирається на лавочку з ногами, прихиляється спиною до паркана й також сидить мовчки, аж поки дідусь не витягує з кишені ножика— кіску. Тоді Лаврик схоплюється і мчить до дровітні, приносить оберемочок соснової кори, трісок. Невдовзі з дідусевих зграбних рук випливають кораблі й кораблики, оснащені вітрилами, озброєні гарматами. Ціла флотилія вже назбиралася в Лаврика.

— Аби руки не гуляли, — бува, повторює дідусь. — Їх для того людині й дано, щоб усяку роботу ними робити.

Дідусь Гордій чого тільки не робив на своєму віку. І орачем був, і сіячем, і лісником. У громадянську війну на кораблі плавав червонофлотцем. А за Вітчизняної війни партизанів, кулеметом косив зайд-фашистів.

І знову сидять дідусь Гордій та Лаврик в осокоровому затінку. Цього разу дідусь батіжка Лаврику плете, вив'язує, справжнього, шкіряного. Буде з чим гусей пасти. Та гуси й самі пасуться. Лаврик їх так вишпетив, що в шкоду не заглядають. Скубтимуть собі траву, а він батіжком стрілятиме, як з пістолета, — лясь! лясь! Усім хлопцям на завидки.

Від Десни, що через вулицю, за городами, повіває духмяним леготом.

А трави вже, либонь, дозріли, — мовить дідусь. — Сінокіс починається...

І знову плете мовчки.

Лаврик ніяк не діждеться батіжка.

— А де ж батько-мати? — запитує раптом дідусь, нібито сам не знає.

— Таж мама на фермі, а татко в бригаді, комбайни готує до жнив.

Дідусь зав'язує останній вузлик, припасовує батіжок до кленового пужална.

— На вже, ляскай! — простягає онукові, а сам підводиться і туп-туп до повітки.

Лаврик випробовує батіжка — ох і стріляє! Хочеться помчати негайно до хлопців, але ж...

Дідусь Гордій виніс з повітки косу, притулив до стіни. Зняв з паркана мішечок, згортає.

— І я з вами! — тут як тут Лаврик.

— А як же мені без тебе? — ясніє старий. — Молоток он візьмеш та мантачку.

Вони повертають у провулок, що веде до Десни, а назустріч їм — тато.

— О, куди це команда зібралася? — Помітивши на плечі у дідуся косу, нахмурюється: — Ну, батьку! Знову за своє! Хіба вам уже сила косити?

Дідусь передає косу Лаврикові, розпрямляє плечі.

— Хіба сила, кажеш? Так я ж не один зібрався. А цікаво, хто тебе косити вчив?

— Ви, тату...

— І тепер ти комбайнами косиш, тракторами... А нам із Лаври— ком, може, й косою треба пройтися, оцією литовочкою. Правда ж, онучку?

Лаврик киває головою.

— Ну йдіть уже, йдіть, косарі-косарики! — погоджується тато.

Дідусь Гордій і Лаврик спускаються косогором до Десни, стежина веде їх понад річкою, до Гутленської долини. Назустріч їм котяться, ваблять у своє шумовиння зелені хвилі пахучої соковитої трави.